

[Ømann.]

Militærbudgettet er et lig i lasten; vi kører med endnu et: vi kører med budgetterne til landbruget, og vi kører med den landbrugsstøtte, som ikke er at finde i det finanslovsforslag, vi her diskuterer. Man siger, at støtten ligger på et tal et sted mellem 1,5 og 2 milliarder kr. Jeg synes ikke, det er så forfærdelig afgørende, hvilken størrelse den har. Afgørende er den virkning, landbrugsstøtten har i kraft af sin facon, i kraft af den måde, den bliver tildelt på, fordi den fryser tilstandene fast. Tror regeringen, at det er sundt for et erhverv at få støtten tildelt på den måde? Har man ikke også fremstående folk inden for landbrugets egne rækker en fornemmelse af, at man nu er ved at nå en grænse? Jeg synes nok, det var på tide, at man begyndte at spekulere på at finde ud af i de dertil egnede organisationer og organer, hvad det er for produktioner, man skal tage op. Jeg tror også, det ville være sundt at afskaffe kornordningen for ligesom at skabe en ny situation med hensyn til afgrødevalg. For øjeblikket konstaterer vi hos disse organisationer bare villigheden til at tage imod, hvad der nu kan falde af af landbrugsstøtte. Jeg synes, der er grund til at pointere, at der ikke er mere at vente på med hensyn til fællesmarkedet; den drøm er forbi.

Der er endnu en ting med tilknytning til budgettet, som jeg synes er værd at omtale. Vi har et rædsomt roderi med hensyn til ansættelsesforholdene i det offentlige. Der er statslige og kommunale tjenestemænd, og der er statslige og kommunale overenskomstansatte af en række forskellige kategorier. Så varieret er behovet nu heller ikke i vort lille land, at vi behøver at have en sådan mangfoldighed. Jeg vil gerne være med til at rationalisere og spare også på det offentlige område; men der kommer ikke gang i rationaliseringerne, førend det grundlæggende forhold med hensyn til lønningssloven og tjenestemandssloven er klaret og klaret for alle ansatte. Der er nu forhandlet med tjenestemændene; jeg ved ikke, om man forestiller sig, at deres forhold kan ordnes, uden at man drager den anden og vel for mange felters vedkommende større gruppe, de overenskomstansatte, med ind i de samlede overvejelser.

Hvis man ikke gør det i tide, tror jeg der bliver halløj i gaden.

Jeg har her blot nævnt måske nogle tilfældige, men dog alligevel væsentlige faktorer på budgettet, områder, hvor der måske noget. Bepærelserne karakteriserer regeringen, ekstrabeskatningen tegner et billede, og det gør også det, der er nettoresultatet, nemlig forøgelsen af kasseoverskuddet på budgettet.

Jeg tror, der er grund til at tage den helt gængse kasseoverskudsfilosofi op til overvejelse. Hvordan var det med budgettet? Hvordan var det med finansloven for det år, vi er i slutningen af, finansåret 1967-68? Ja, det vil nu ende med et kasseunderskud på, så vidt jeg har forstået, et par hundrede millioner kroner. Det skulle altså ikke være et stramt budget, men et ret løst budget. Men hvad siger erfaringerne med dette budget? Jeg tror, at hvis man læser Økonomisk Årsoversigt igennem, vil man opdage, at dette budget har været et overordentlig stramt og efter min bedømmelse et for stramt budget. Det viste sig ved, at den hjemlige efterspørgsel faldt kraftigt i sidste halvdel af 1967.

Ja men hvad så med budgettet for 1968-69, som ikke skal have et underskud, men som skal operere med et overskud på en knap 500 mill. kr.? Vil det ikke være i endnu højere grad et for stramt budget?

Jeg synes, at den linje, man her lægger med nedskæringer på det offentlige budget, som for norges vedkommende er direkte arbejdsløshedsskabende, den linje, man lægger med hensyn til den almindelige kontraktion på det indenlandske marked, næsten usygeligt må føre til det, der er kaldt: at køre med en passende arbejdsløshed. Jeg ved ikke, om det er det, regeringen har i sinde; det er i hvert fald en meget bekvem løsning, når man er så nervøs, som regeringen åbenbart er, som den har givet udtryk for at den er, med hensyn til valutabalancen, for en af de skrappeste foranstaltninger, man har for at spare på valutaen, er jo at skabe en passende arbejdsløshed. Men vi har jo også statsministerens ord for, at de penge, der kradses ind i de offentlige kasser, ikke skal ligge ledige hen; de skal ud igen. De skal naturligvis bare ikke ud igen til dem,